

Religiøs kunst i Hobro

KIRKEKUNST: Kunstneren Gitte Engen udstiller i november og december i Kunstetagerne i Hobro. Der vises malerier og collager: dels lånte værker, dels nye repræsenterende to store sider i hendes produktion: naturen og det religiøse. Gitte Engen er født i Aalborg, og i dag bor hun ved Jyske Ås. Gitte Engen var årets kunstner i 2002 i Det Danske Bibelselskab og kan ses blandt andet i Nr. Tranders kirke, Skæve kirke, Hørby og Badskær kirker og Ørum kirke i Vendsyssel.

og farver

kirke, der ofte blev bygget, hvor der var en høj, en gravhøj måske. For vel var de gamle vikingeguder svækkede og havde mistet deres kraft, men den nye tro slog ikke igennem på en enkelt generation. En del af det gamle fulgte med i det nye, som det altid har gjort, siger Ole Henrik Laub og understreger:

- Man skal hele tiden tænke på, at de ikke var primitive mennesker. De var ligesom os, men vilkårene var blot helt anderledes. Landet var dækket af skov, hvor røverbander let kunne gemme sig og rykke ud og hærge gårde og landsbyer.

- Det var de stærkeste, der bestemte, og kongen, der både var stærk og belæst, manifesterede netop i disse år sin magt, og han gjorde fælles sag med kirken.

Det lykkedes Svend Estridsen at blive hyldet på alle fire danske ting, men det skyldes også, at han hele tiden var på farten og besøgte alle dele af sit rige - på hesteryg selvfølgelig, mener Ole Henrik Laub.

I første omgang havde Henrik Laub tænkt sig at skrive en enkelt roman om denne allertidligste danske middelalder.

- Men jeg kunne hurtigt se, at det var alt for lidt. Jo mere, jeg gravede frem, jo mere omfattende blev det, så jeg har lavet rammen, der siger seks bøger.

De tre første er allerede skrevet.

meget lig det, der var i det gamle gudehus og længe før det under åben himmel. Det var stedet, hvor man ofrede dyr til de gamle guder og før det også mennesker.

- Alteret er ældgammelt og kom med ind i den kristne

Kennedys danske elskerinde

BIOGRAFI

Ann Mariager: "Inga Arvad - den skandaløse skandinavn"

★★★★☆

"Mens han var der, tilbragte John Kennedy, sekondløjtnant i den amerikanske flåde, hver nat med pågældende på hendes hotelværelse på Fort Sumter Hotel, engageret i seksuelt samleje ved talrige lejligheder."

Så lakonisk skriver en unavngiven FBI-agent i sin rapport 6. februar 1942 til selveste FBI-chef J. Edgar Hoover om den mand, der blev USAs præsident 1961-63, og den danske kvinde, som kun få kender til.

Inga Arvad hedder den "pågældende", der i samme papirer beskrives som en kvinde med "kraftige ben" og "smart klædt".

Hun var meget mere end det - også for JFK - og endelig, endelig får vi den forrygende historie om hende: en dansk skønhed, der kom tæt på Hitler, var med til Görings bryllup, giftede sig med en eventyrsjende, flyttede til USA og nær blev gift med den mægtigste mand i verden.

Inga Arvads historie er næsten ubegribelig, og derfor er det så betryggende, at den netop er lagt i hænderne på en, der har orket al det gammeldags, ja, næsten sure slid med at nærlæse støvede dokumenter på biblioteker i USA, Danmark og Tyskland, med at gennempløje aviser fra krigens tid, 1200 sider udskrifter fra FBI, gamle postkort, dagbøger, efterladte manuskripter. Alt. Plus det mundtlige: Interview med de to sønner, med overlevende jævnaldrende, der husker hende.

Ann Mariager er selv journalist, også uddannet på Columbia School of Journalism i New York, hvor Inga Arvad gik som 27-årig, da New York World-Telegram i 1941 skrev om hende, at hun hørte til de få, der levede "den slags liv", som var de færreste forundt.

Det citat indleder Ann Mariager bogen med, og fra da af slipper man den ikke. Selv

om man er sulten på den simple måde efter at vide mere om den hede affære mellem Miss Danmark 1931 og manden, der blev myt efter mordet i Dallas 1963, lykkes det Ann Mariager at skrive, så man fænges af hele hendes liv, af selve personen Inga Arvad.

Allerede fra hun som 17-årig vinder den i mange øjne tarvelige skønhedskonkurrence, selv om hun er af det bedre borgerskab, mærker vi, at hun vil drive det vidt. Hun har et talent for at stå i spotlyset, opsuge det og bagefter stråle endnu mere.

Andre er også smukke og begavede, men hun har et vovemod så stort, at hun kort efter bliver gift med en ægypter og flytter til Cairo.

Hun kender allerede verden, har rejst rundt med sin mor i årevis og keder sig snart, smutter hjem og går til filmen.

Bliver senere gift med instruktør og opdagelsesrejsende Paul Fejos, keder sig igen og vil skrive.

Med sine gode forbindelser og sin særlige kokette frækhed får hun landet det ene store interview efter det andet i Berlin midt i 1930'erne. Det er hende, der er først med nyheden om, at general Hermann Göring skal giftes med skuespillerinden Emmy Sonnemann.

Ann Mariager giver os klogelig lov at læse artiklen fra Berlinske Aftenavis, lige som vi også får Inga Arvads interview med Hitler op mod jul samme år, 1935.

Artiklerne viser os en kvinde, der tør skrive som kvinde, ikke blot efterligne mændenes fokusering på politik, men i stedet går forbi og ned til det, der ligger under - selve mennesket.

Bogen igennem vælger Ann Mariager med sikker hånd i de millioner af detaljer om nogle af mest begivenhedsrige år i Europa og USA.

Vi får dem, der rammer Inga Arvads liv ind. Vi får dem, der placerer kvinderne.

Hvordan kunne de komme frem? Hvordan var verden

INGA ARVAD var ikke blot skønheds- og filmdrønning, hun fik også interview med Adolf Hitler og var med til Hermann Görings bryllup, inden hun drog til USA og blev kæreste med den kommende præsident, John F. Kennedy.

Foto fra bogen

set på den tid? Ikke i det historiske lys med al dets fornuft, men i selve den levede tids opfattelse, den tids fornemmelser og fakta.

Det får vi ellers sjældent, men de gør det muligt at begribe, hvorfor hun blev mistænkt for at være nazistisk spion, selv om hun ikke var det. En mistanke, der sammen med hendes ægteskab gør det umuligt for JFKs far, "Big Joe" Joseph Kennedy, at acceptere sønnens kærlighed. Især da storebror Joseph Jr. bliver dræbt i kamp og John bliver den, der skal udleve familiens ambitioner.

Så sætter Big Joe ind med overvågning med mere i mere eller mindre åbent samarbejde med FBI, og ad den vej får Ann Mariager vist os et stykke USA-mentalitet, vi ellers kun kender fra actionprægede konspirationer.

Ann Mariager får også vist, hvordan kvinder opfattes af ikke blot mænd, men af de magtsystemer, de skaber. Hvor panisk angste de er for deres eget libido, og hvor langt de går for at kaste skylden herfor på kvinder.

Det er et grumt spil, Inga Arvad kastes rundt i, men hun vælger at gå selv. Vælger at bevare sin respekt for sig selv, finder sig en ny vej, en nyt job og med tiden en mand, der kan give hende de børn, hun også gerne vil

have.

Hun ender med at have fået det hele, alle mulige slags liv: rigmandsliv, politikerliv, journalist, forstadsmoder...

Alle årene igennem skaber hun sit eget liv - sammen med sin mor, Olga, der opfostrede hende alene. Mor og datter har "nærmest papir på hinanden", som Ann Mariager skriver, og biografien er derfor næsten et dobbeltportræt af to skæbner.

Det er intet mindre end en formidabel fortælling, Ann Mariager har skrevet.

Den er ikke blot et klogt og velkomponeret portræt af en kvinde, den er også et forklarende billede af to kontinenter i en tid, der formede politikken og masseskulturen til det, vi lever med i dag. Et billede set et helt andet sted fra, end nogen har gjort det før. Det er så berigende, at enhver med blot den mindste smule interesse i det andet køn og i vores verdens historie bør læse den.

Og så håber jeg, at et intelligent menneske vil skabe en storfilm ud fra denne bog. Den glæder jeg mig allerede til at se.

Charlotte Rørth
charlotte.roerth@nordjyske.dk

BLÅ BOG

OLE HENRIK LAUB

■ Født 3. december 1937 i Århus og voksede op i Åbyhøj.

■ Gift med Gudrun Laub, tidligere vicepolitimester i Hjørring og venstrepolitiker.

■ Debuterede i 1967 med "Et sværd dyppet i Honning"

■ Har siden skrevet 59 bøger.

■ Har desuden skrevet adskillige skuespil og mange noveller.

■ Ole Henrik Laub har skrevet i snart sagt alle genrer: fra krimi til hverdagsdrama over børnebøger til science fiction, mens den store historiske roman stadig manglede ... indtil i dag.

■ "Vibens Skrig" er den første historiske roman i serien "Den syngende sten".

Ann Mariager: "Inga Arvad - Den skandaløse skandinavn"

272 sider, 299 kr. Gyldendal.

Udkommer i dag